
Aan: College van Bestuur
Van: Lijst Calimero
Dagtekening: Groningen, 4 mei 2014 2013
Betreft: Notitie Analyseren van Differentiëren – Collegegelddifferentiatie Honours College

---

Inhoudsopgave

1. **Introductie en aanleiding notitie**
2. **Wat zijn 'Excellentietrajecten'?**
3. **Wat is het Honours College aan de RUG?**
4. **Visie Lijst Calimero op excellentie**
5. **Visie Lijst Calimero op verantwoordelijkheid universiteiten in relatie tot onderwijs**
6. **Visie Lijst Calimero op collegegelddifferentiatie**
7. **Visie ministerie OCW en politieke partijen op collegegelddifferentiatie excellentietrajecten**
8. **Veranderingen implementatie Honours College**
9. **Advies Lijst Calimero**
10. **Appendix**
11. **Bibliografie**

1. Introductie en aanleiding notitie

Half november publiceerde het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een nieuwsbericht waarin bekend werd gemaakt dat een aantal instellingen vanaf collegejaar 2014/2015 mee kunnen doen aan een experiment met beperkt verhoogd collegegeld voor studenten die een excellentietraject volgen. De extra inkomsten zouden gebruikt kunnen worden om het intensieve onderwijs voor excellente studenten te bekostigen. Aanleiding voor dit experiment is het per 1 januari 2014 wegvallen van de gelden van het Sirius Programma. In plaats van bekostiging te halen uit de lumpsumfinanciering van de instelling, creëert het experiment de mogelijkheid om de excellente studenten zelf een deel van hun excellentietraject te laten bekostigen door maximaal twee keer het wettelijk tarief aan collegegeld te vragen.

Als studentvertegenwoordigers wil de fractie van Lijst Calimero graag een advies geven aan het College van Bestuur over het al dan niet deelnemen aan het experiment. Lijst Calimero baseert haar notitie op de fractiemening, de mening van de Honours College Social Foundation (HCSF), het standpunt van het Interstedelijk Studentenoverleg (ISO), standpunten van politieke partijen en meerdere maatschappelijke discussies die in de media plaats hebben gevonden.

2. Wat zijn 'Excellentietrajecten'?

Iedere universiteit heeft de verantwoordelijkheid om haar studenten passend en uitdagend onderwijs aan te bieden. Voor de één betekent dit extra ondersteuning, voor de ander extra uitdaging. Er zijn studenten die hun ei niet genoeg kwijt kunnen binnen de studie die ze volgen en die naast hun studie willen verbreden en verdiepen. Juist voor 'excellente' studenten is een aantal jaren geleden een extra programma aangeboden, dit in de vorm van een 'excellentietraject'.

Het ministerie van OCW heeft hogescholen en universiteiten in 2008 uitgenodigd een integraal plan voor excellentiebevordering in te dienen. Het Sirius Programma is in het leven geroepen om deze aanvragen te

monitoren, inzicht te verkrijgen in wat de beste manier is om excellentie te bevorderen en eventuele belemmeringen hiervoor in kaart te brengen. Het ministerie van OCW financiert het Sirius Programma.

Excellentie binnen het Sirius Programma kent de volgende definitie: *Excellentie gaat om gedifferentieerd onderwijsaanbod specifiek gericht op de 'beste' studenten die meer willen en kunnen dan het reguliere programma hen biedt (bij benadering de beste 20% van de gehele studentenpopulatie).*

Voor deze groep studenten worden speciale trajecten aangeboden waarin ze binnen de reguliere studietijd tot een hoger niveau worden gebracht, ten opzichte van het reguliere niveau.

Bron: www.siriusprogramma.nl

3. Wat is het Honours College aan de RUG?

Het excellentietraject waarvoor de RUG subsidiegelden heeft ontvangen van het Sirius Programma is het Honours College. Het Honours College geeft talentvolle en gemotiveerde studenten de kans meer uit zichzelf te halen. In het Bachelor Honoursprogramma staat hierbij de verdieping en verbreding centraal, terwijl het Master Honoursprogramma is gericht op het ontwikkelen van leiderschap. In beide Honoursprogramma's ligt de nadruk op een interdisciplinaire benadering van wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken.

Bron: www.rug.nl/honours

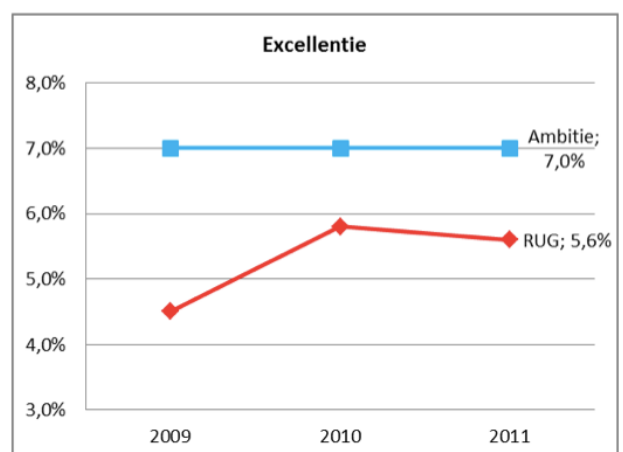
In het eerste bachelorjaar worden studenten met hoge cijfers uitgenodigd voor een sollicitatie, maar studenten die niet worden uitgenodigd kunnen vaak ook solliciteren (verschillend per faculteit en opleiding). Het Honoursprogramma kent aan de Rijksuniversiteit Groningen een studielast van 15 ECTS per jaar, waarin aandacht wordt besteed aan verdieping, verbreding en academische vaardigheden.

Prestatieafspraken

In december 2011 sloot de Vereniging van Universiteiten (VSNU) met het ministerie van OCW een hoofdlijnenakkoord waarin het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de prestaties die de universiteiten leveren centraal staan. Een van de prestatieafspraken met de RUG omvat de eis dat er in 2015 een RUG-breed percentage van 7% aan instroom in het excellentietraject behaald moet zijn. Op dit moment bestaat excellentie aan de RUG slechts nog uit de Honoursprogramma's, maar hopelijk wordt het toekomstige University College Groningen ook geaccrediteerd als excellent.

De voortgang van de prestatieafspraken wordt ieder jaar geëvalueerd, hieronder staan de resultaten met betrekking tot excellentie tot en met 2011.¹

Deelname Excellentietraject	2009	2010	2011	2012	ambitie
FEB	4,3%	4,9%	4,7%		7%
GMW	3,3%	6,3%	5,1%		7%
FMW	5,1%	5,6%	7,3%		7%
FRG	4,4%	6,9%	6,6%		7%
FRW	4,3%	4,6%	6,1%		7%
FWB	15,4%	14,3%	18,2%		7%
FWN	4,8%	5,3%	3,7%		7%
FGG	10,0%	25,0%	0,0%		7%
FdL	5,2%	6,2%	7,2%		7%
RUG	4,5%	5,8%	5,6%		7%
Ambitie	7,0%	7,0%	7,0%		7%

Zoals gezien kan worden ligt de RUG goed op schema, maar is zij er nog niet. Toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van de Honoursprogramma's zijn dus belangrijke facetten om de prestatieafspraken te behalen.

¹ Stuk Commissie Bestuur 21 november 2013, RUG, 5.3 I34, SvZ Prestatieafspraken

4. Visie Lijst Calimero op excellentie

De visie van Lijst Calimero op excellentietrajecten, specifiek het Honours College is door de jaren heen genuanceerd kritisch geweest. Als fractie die de kwaliteit van het onderwijs het allerhoogste in het vaandel heeft staan, vinden wij het belangrijk dat iedere student wordt uitgedaagd in zijn of haar onderwijs: niet alleen de 'excellente' student. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat onderwijs voor iedereen betaalbaar moet blijven. Lijst Calimero staat er op dat de kwaliteit van het reguliere onderwijs niet mag devalueren als gevolg van de focus op Honoursprogramma's en de gelden die hiermee gemoeid zijn.

Hoewel Lijst Calimero een kritische mening over Honoursprogramma's heeft, ziet zij zeker het belang in van de mogelijkheid tot differentiatie onder studenten en dus het aanbieden van excellentietrajecten. Wij staan voor kwaliteit van het onderwijs, derhalve ook voor kwaliteit in verscheidenheid. Iedere student moet de mogelijkheid hebben tot het maken van een keuze. Zoals het Rapport Veerman 'Differentiëren in drievoud' als belangrijkste advies meegeeft: *'Geef een krachtige impuls aan de kwaliteit en diversiteit van het Nederlandse hoger onderwijs.'* Daarbij besteedt het rapport onder andere extra aandacht aan getalenteerde studenten die te weinig worden uitgedaagd.²

Ook de RUG lijkt de door Commissie Veerman gesignaleerde problemen te onderschrijven en probeert haar bijdrage te leveren om studenten het beste in zichzelf naar boven te laten halen en hen uit te dagen te excelleren.

5. Visie Lijst Calimero op verantwoordelijkheid universiteiten in relatie tot onderwijs

Universiteiten hebben de verantwoordelijkheid voor iedere student passend onderwijs te bieden, zowel voor hoogvliegers als laagvliegers. Hoogvliegers zullen de top van studenten zijn, de excellente studenten, laagvliegers de meer hulp behoevende studenten of langstudeerders. Dit betekent dat hoogvliegers uitgedaagd moeten kunnen worden extra onderwijs of onderwijs van andere aard te kunnen genieten en dat laagvliegers de mogelijkheid moeten hebben tot aanvullende uitleg en het stellen van meer vragen.

In de afgelopen decennia is het aantal studenten sterk gegroeid en de komende jaren zet deze groei zich nog verder voort. Volgens de trendrapportage 2000 – 2020 (mei 2012) van het VSNU is *'de heterogeniteit van de studentenpopulatie – naar talent, vooropleiding en sociale en culturele achtergrond – sterk toegenomen'*.³ De vorm van onderwijs moet dus meer gedifferentieerd worden. Daarnaast kunnen universiteiten zich goed profileren als zij differentiëren in de vormen van onderwijs die aangeboden worden. Juist de diversiteit in vakgebieden, studies, nationaliteiten en verschillende niveaus maakt onze universiteit bijzonder.

6. Visie Lijst Calimero op collegegelddifferentiatie

Lijst Calimero is van mening dat als er zou worden gedifferentieerd in collegegeld voor excellente studenten, er ook gedifferentieerd zou moeten worden in collegegeld voor meer hulpbehoevende studenten of langstudeerders: beide studentenpopulaties wijken af van de gemiddelde norm die gezet is en vragen extra inspanningen van de universiteit. In het recente verleden is besloten dat langstudeerders geen extra financiële bijdrage hoeven te leveren. Dan zou het bijzonder scheef zijn om voor de excellente studenten wel een financiële bijdrage te vragen.

Lijst Calimero is van mening dat het wettelijk collegegeld dat iedere student betaalt moet dienen om naast het gemiddelde, ook het maximum en minimum in studiesucces te bekostigen. Je betaalt dus niet exact datgene wat je zelf aan onderwijs geniet, maar je draagt bij aan het collectief van onderwijs dat wordt gegeven. Net als studenten de mogelijkheid hebben om zonder extra kosten een tweede studie of extra vakken te volgen of een dure medische studie te doen, moet ook het Honours College tot de kansen behoren zonder aanvullende financiële bijdrage te leveren.

7. Visie ministerie OCW en politieke partijen op collegegelddifferentiatie excellentietrajecten

---

² Prof. dr. Cees Veerman, *Rapport Veerman – Differentiëren in drievoud*, april 2010, blz. 29

³ Vereniging van Universiteiten (VSNU), *Trendrapportage 2000 – 2020*, mei 2012, blz. 9

Aan de hand van twee stukken zal Lijst Calimero haar mening omtrent collegegelddifferentiatie voor excellentietrajecten nog verder onderbouwen.

Memorie van toelichting begroting 2008/2009

In de Memorie van Toelichting op de begrotingsstaten van het ministerie van OCW in vergaderjaar 2008/2009 wordt al gesproken over excellentie en talentontwikkeling, mede met het doel om de onderwijskwaliteit in het algemeen te verhogen en om als instelling excellente studenten aan te trekken. Aan deze doelstelling is geen bezuiniging gekoppeld of een verhoging van de kosten voor de student, integendeel: er wordt gesproken over beurzen voor talentvolle, ambitieuze studenten. Om slechts een aantal jaren later nog steeds hetzelfde beleid te voeren en omgekeerde maatregelen te treffen, getuigt volgens Lijst Calimero niet van consequent en duurzaam beleid.⁴ In landen zoals de Verenigde Staten is het gangbaar dat studenten die excelleren, en dus van grote meerwaarde zijn voor de universiteit, juist minder tot geen collegegeld hoeven te betalen. Het zou, met het oog op de internationale ambities van de RUG, erg vreemd zijn als excelleren elders geld oplevert en hier geld kost. Lijst Calimero pleit ervoor niet door te slaan naar de andere kant en collegegelddifferentiatie voor Honoursprogramma's niet toe te passen.

Kamerstuk 33519 – Wijziging WHW door de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid

In het kamerstuk 33519 wordt het wetsvoorstel van de 'Wet Kwaliteit in Verscheidenheid' besproken in de Tweede Kamer, de wet die grotendeels gebaseerd is op het breed gedragen advies van de commissie Veerman van april 2010. De fracties van de VVD, PvdA, PVV, SP, CDA, D66, ChristenUnie en SGP geven hun mening en stellen vragen. Lijst Calimero heeft meerdere argumenten uit passages van dit kamerstuk gedestilleerd, die hieronder vermeld staan. De passages zijn opgenomen in de appendix toegevoegd aan deze notitie, waarbij verwezen wordt naar de argumenten.

Argumenten om niet deel te nemen aan experiment collegegelddifferentiatie:

- a. Het bevorderen van excellentietrajecten past binnen het streven naar meer differentiatie in het onderwijs;
- b. Van excellentietrajecten is niet objectief vastgesteld wat de waarde van het diploma is, mede gezien het feit dat het Honours College veel verschillen kent tussen universiteiten in Nederland;
- c. Er moet in financieel opzicht onderscheid worden gemaakt tussen excellente opleidingen en excellentietrajecten gezien de verschillen in werklust, mate van (inter)nationale erkenning en vorm van onderwijs;
- d. Een excellentietraject moet voor iedere student toegankelijk zijn zonder dat daar financiële drempels bij worden opgeworpen;
- e. Andere vormen van extra of duurder onderwijs (parallel volgen van een tweede studie, extra vakken, volgen van een duurdere studie etcetera) worden niet aanvullend belast;
- f. De rendementsafspraken met het ministerie van OCW moeten in 2015 behaald worden: het deelnemen aan het Honours College financieel extra belasten stimuleert dit niet, wat grote risico's voor het behalen van de prestatieafspraken met zich meebrengt;
- g. De meer ambitieuze studiecultuur, mede ontstaan door excellentie te stimuleren, komt ook het reguliere onderwijs ten goede vanwege een cultuuromslag dat excelleren juist goed is;
- h. Honours-studenten zijn niet per definitie slimmer, maar worden excellent door deelname aan het Honours College wegens de academische en creatieve vaardigheden die zij opdoen.

8. Veranderingen implementatie Honours College

Zoals uiteengezet, is Lijst Calimero tegenstander van het experiment met collegegelddifferentiatie voor excellentietrajecten. Wel begrijpt zij dat er ergens geld vandaan zal moeten komen en dat het wenselijk is dat er zo weinig geld van het reguliere onderwijs gereserveerd zal worden voor het Honours College, ondanks de toegevoegde waarde die een excellentietraject heeft voor de gehele universiteit. Vandaar dat Lijst Calimero meerdere opties wil geven om financiering in het Honours College zelf te zoeken.

---

⁴ Tweede Kamer der Staten-Generaal, *Memorie van Toelichting begrotingsstaten ministerie van ocw, vergaderjaar 2008/2009*, blz. 41

Kijk kritisch naar de gelden die nu aan het Honours College worden besteed

In het licht van het wegvallen van de gelden van het Sirius Programma per 1 januari 2014 vindt Lijst Calimero het belangrijk dat de begroting van het Honours College nog eens kritisch bekeken wordt. Uitgaven om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen zijn uiteraard hoognodig, maar wellicht is het mogelijk om scherpere prioriteiten te stellen met betrekking tot nevenactiviteiten van het Honours College.

Laat studenten wat terug doen voor de universiteit

Tijdens overleggen bij het ISO heeft Lijst Calimero opgevangen dat de excellentietrajecten en de zaken die daarbij samenhangen bij verschillende universiteiten compleet anders worden vormgegeven. Bij bijvoorbeeld de Technische Universiteit Delft krijgen Honours-studenten de rol van 'Ambassadeurs van het Honours College'. Deze ambassadeurs worden door de universiteit erg gewaardeerd, waardoor er grote betrokkenheid van de studenten wordt gecreëerd: zij staan op open dagen en geven voorlichting aan toekomstige studenten. Best practices over betrokkenheid en waardering zouden kunnen worden uitgewisseld tussen faculteiten en universiteiten hoe zij hun studenten in kunnen zetten om op die manier de kosten van het Honoursprogramma 'in natura' deels terug te verdienen.

Zoek het in externe financiering

Bij verschillende faculteiten is het al gebruikelijk om externe financiers aan te trekken en op die manier onderwijs en onderzoek te bekostigen. Zo lopen de faculteiten Medische Wetenschappen en Wiskunde & Natuurwetenschappen hier voorop. Als deze manier van financiering ook zou worden onderzocht bij het Honours College zou er een renderend verdienmodel kunnen worden opgesteld. Het profiel van de excellente student dat oorspronkelijk door het Sirius Programma is vormgegeven is gebaseerd op de wensen van toekomstige werkgevers: wat willen zij zien in hun toekomstige werknemer? Deze wensen zijn samengevat in het *Sterrenmodel* voor een excellente professional:

- Reflectieve professional en vakmanschap
- Internationaal perspectief
- Leiderschapskwaliteiten
- Gedreven
- Innovatie en disseminatie

Als met die verhaal bij bedrijven wordt aangeklopt en wordt gevraagd of zij deze excellente student graag willen inhuren voor een stage of summer school, dan is er een grote kans dat zij dit daadwerkelijk zullen doen. Hele studieverenigingen baseren hun verdienmodel al op dit soort constructies, dus bij excellente studenten moet het voor de universiteit zeker mogelijk zijn. Een samenwerking met studieverenigingen of NEXT zou Lijst Calimero ten harte aanbevelen.

9. Advies Lijst Calimero

Alle argumenten in overweging genomen adviseert Lijst Calimero het College van Bestuur niet deel te nemen aan het experiment met collegegelddifferentiatie voor het Honours College. Wel stelt zij voor de financiën van het Honours College kritisch te bekijken, de Honours-studenten meer terug te laten doen voor de universiteit en externe financieringsmogelijkheden te bekijken.

Lijst Calimero

Fractie 2013/2014

Wytse Valkema
Hannelore Vanderveen
Wieteke Smit
Tobias Grond
Charlotte van Woerden

10. Appendix Notitie Analyseren van Differentiëren – Collegegelddifferentiatie Honours College

Kamerstuk 33519 – Wijziging WHW door de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid

Passage 1 – Argument a, b, c

*Bij de voorgestelde mogelijkheid voor collegegelddifferentiatie gaat het om het oordeel excellent van de NVAO en om goedkeuring door de minister. Het oordeel excellent van de NVAO alleen is niet voldoende voor collegegelddifferentiatie, de minister is degene die uiteindelijk bepaalt. Excellentie wordt in het wetsvoorstel enerzijds gebruikt voor de kwaliteit van het onderwijs. Het oordeel excellent van de NVAO is daar een uitdrukking van. Anderzijds wordt in het wetsvoorstel excellentie gebruikt voor excellentietrajecten of honoursprogramma's. Dit zijn programma's die de betere studenten uitdagen om het beste uit zichzelf te halen. Met andere woorden, bij excellentietrajecten gaat het om programma's voor de beste studenten; niet per se om excellent onderwijs. **Voor excellentietrajecten wordt collegegelddifferentiatie niet mogelijk.***

Voorts willen deze leden graag een toelichting van de regering op het schrappen van de mogelijkheid voor collegegelddifferentiatie voor excellentieprogramma's (honours tracks) binnen opleidingen uit dit wetsvoorstel.

De regering wil dat binnen een opleiding alle trajecten even toegankelijk zijn. Er mag binnen een opleiding geen tweedeling ontstaan tussen studenten op financiële gronden. Bevorderen van excellentietrajecten past binnen een breder streven naar meer differentiatie in het onderwijs. Het doel daarvan is het hoger onderwijs beter te laten inspelen op verschillen in aanleg en vermogen van studenten en op de behoeftes van de arbeidsmarkt. Meer differentiatie kan bijvoorbeeld door verschillende trajecten aan te bieden voor verschillende groepen, zoals verkorte trajecten in het hbo voor vwo'ers, Associate-degree programma's en excellentietrajecten. Voor excellente studenten bieden de excellentietrajecten veeleisend onderwijs, met gelijkgestemde medestudenten.

Voor excellente opleidingen wil de regering onder bepaalde voorwaarden collegegelddifferentiatie wel mogelijk maken. Bij excellente opleidingen gaat het niet om trajecten binnen een opleiding, maar om een gehele opleiding. Van deze opleiding is, in tegenstelling tot de excellentietrajecten, objectief vastgesteld dat het hier gaat om een opleiding waarbij studenten duidelijk «meer waar voor hun geld» krijgen. Excellente opleidingen hebben namelijk het oordeel excellent van de NVAO gekregen. Dat betekent dat de opleiding systematisch en over de volle breedte ver boven de gangbare basiskwaliteit uitsteekt en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld. Er moet daarnaast wel een duidelijke reden zijn voor collegegelddifferentiatie. De toestemming is geen automatisme. De criteria en de procedure zullen worden uitgewerkt in een beleidskader.

Lijst Calimero was zeer verheugd toen zij dit las. De regering was in eerste instantie geen voorstander van collegegelddifferentiatie voor excellentietrajecten. De regering is tussen 25 maart 2013 (datum nota naar aanleiding van het verslag) en 15 november 2013 (datum persbericht experiment met collegegelddifferentiatie excellentietrajecten) van standpunt gewisseld met betrekking tot excellentietrajecten. Lijst Calimero staat achter de aanvankelijke mening van de regering: wel een mogelijkheid tot collegegelddifferentiatie voor excellente opleidingen zoals het University College, maar geen mogelijkheid tot collegegelddifferentiatie voor excellentietrajecten als het Honours College.

Passage 2 – Argument d, e

Daarnaast vragen deze leden of de regering de mening deelt dat iedere opleiding, waaronder excellentietrajecten, voor iedereen die voldoet aan de eisen toegankelijk moet zijn. Zo ja, waarom wordt dan een financiële drempel opgeworpen voor excellentietrajecten?

De regering deelt de mening dat in de regel iedere opleiding, waaronder excellentietrajecten, voor iedereen die aan de eisen voldoet financieel toegankelijk dient te zijn. Voor opleidingen die een hoger collegegeld mogen vragen – omdat het gaat om kleinschalig, residentieel en intensief onderwijs of om opleidingen met het oordeel excellent én toestemming van de minister – heb ik met het oog op de toegankelijkheid de grens gesteld dat het hogere collegegeld maximaal vijf maal het wettelijk collegegeld mag zijn. Studenten kunnen voor de betaling van het hogere collegegeld een beroep doen op collegegeldkrediet.

Het is een misverstand dat er een hoger collegegeld mag worden geheven voor excellentietrajecten. Het wordt wel mogelijk voor de minister om toestemming te geven voor een hoger collegegeld bij een opleiding met het oordeel excellent van de NVAO. Het gaat daarbij om een excellente opleiding; niet om een excellentietraject binnen een opleiding.

Ook willen deze leden weten of de regering het acceptabel vindt dat talentvolle jongeren om financiële reden afzien van het volgen van een excellentietraject. Deelt de regering de mening dat dit op termijn voor een tweedeling kan zorgen, tussen diegenen die een zeer goede opleiding kunnen betalen en diegenen die minder vermogend zijn en daarom minder goed onderwijs krijgen?

Neen, dat vind ik niet wenselijk. Ten onrechte wordt verondersteld dat bij excellentietrajecten een financiële drempel kan worden opgeworpen. Dat is niet het geval. Een hoger collegegeld voor een excellentietraject vindt de regering niet wenselijk.

Hier wordt aangegeven dat de regering van mening is dat een excellentietraject voor iedere student toegankelijk moet zijn en dat er geen financiële drempels moeten worden opgeworpen voor het volgen van een excellent programma. Lijst Calimero deelt deze mening; net als dat er geen extra collegegeld moet worden gevraagd van medische studenten, bètastudenten of studenten die een tweede studie volgen, zou er ook geen extra collegegeld moeten worden gevraagd van studenten die een excellentietraject volgen. Natuurlijk is de vorm van onderwijs van het Honours College anders dan die van een extra of duurdere studie, maar een parallel in visie kan zeker getrokken worden.

Passage 3 – argument g

Ik verwacht overigens niet dat instellingen minder geneigd zullen zijn de excellente student te bedienen. De eventuele meerkosten van excellentietrajecten zullen een positief effect hebben op de gehele opleiding, doordat het studenten meer motiveert en er een ambitieuze studiecultuur zal ontstaan. Tegenover eventuele meerkosten staan naar verwachting dan ook voordelen. Excellentietrajecten zijn steeds meer een vast onderdeel van het onderwijsaanbod geworden. In de prestatieafspraken zijn er met de individuele instellingen afspraken gemaakt over deelname van studenten aan excellentietrajecten. Daarbij ga ik ervan uit dat instellingen zich realiseren dat excellentietrajecten een brede betekenis hebben. Aandacht voor excellentietrajecten verhoogt het niveau van het gehele onderwijs (Sirius Programma overall auditrapport 2012, februari 2013, www.siriusprogramma.nl). Excellente studenten stimuleren in het reguliere programma andere studenten en docenten. Daarnaast passen docenten ervaringen in werkvormen en didactische concepten opgedaan met excellentietrajecten ook in het reguliere onderwijs toe.

(...)

Excellentietrajecten bepalen mede het profiel van en de cultuur in de instelling. Studenten in het reguliere onderwijs profiteren daar ook van. Bovendien werken ervaringen van docenten die opgedaan worden in een excellentietraject door in het reguliere onderwijs.

In deze passage geeft de minister aan dat zij verwacht dat de meer ambitieuze studiecultuur die mede ontstaat door excellentietrajecten en de docenten die hun werkvormen tevens later zullen impliceren in het reguliere onderwijs ook de rest van het onderwijs ten goede zullen komen. Lijst Calimero hoopt en denkt dat dit inderdaad het geval zal zijn: door de cultuuromslag van de laatste jaren onder studenten dat het juist goed is om hard te studeren en hoge cijfers te halen, een cultuuromslag die mede wordt gestimuleerd door aandacht voor excellente studenten, profiteren alle studenten van de excellentietrajecten.

Verdere onderbouwing argumenten

Argument f – geen passage

Het behalen van de streefcijfers / rendementsafspraken door de instellingen is, naast de argumenten die reeds genoemd zijn, een belangrijk aandachtspunt voor de instellingen. Lijst Calimero is van mening dat het voor studenten niet aantrekkelijker wordt om deel te nemen aan het Honours College als zij meer collegegeld moeten betalen. Het is voor de RUG op dit moment juist belangrijk de excellentietrajecten aantrekkelijk te maken in plaats van studenten weg te jagen door de kosten aan hen door te berekenen. Lijst Calimero vindt het belangrijk dat de rendementsafspraken behaald worden, niet in het minste omdat daar miljoenen euro's van afhangen en deze direct in de kwaliteit van het onderwijs geïnvesteerd kunnen worden. Zij wil niet het risico nemen dat studenten niet meer deel zullen nemen aan het Honours College, enkel vanwege het feit dat het meer geld kost.

Argument h – geen passage

Uit onderzoek blijkt dat er veel studenten zijn die deelnemen aan het Honours College die niet per definitie slimmer zijn en een hoger IQ hebben, maar wel succesvoller doordat ze extra gemotiveerd worden en meer creatieve en academische vaardigheden opdoen in hun excellentietraject: *'The strongest distinguishing factors between honours and non-honours students appeared to be the desire to learn, the drive to excel and creativity, while there was little difference in terms of intelligence and persistence.'*⁵ Des te meer reden om in het kader van een kenniseconomie de ambitieuze bovenlaag te stimuleren, in plaats van te blijven hangen in de zesjescultuur.

---

⁵ Onderzoek Higher Education, *Do honors students have more potential for excellence in their professional lives?*, 2011

11. Bibliografie

- Website Sirius Programma
<<http://www.siriusprogramma.nl/>>
- Website Rijksuniversiteit Groningen
<<http://www.rug.nl/education/honours-college/>>
- Stuk Commissie Bestuur 5.3 134, RUG, SvZ Prestatieafspraken, 21 november 2013, blz. 2
- Prof. dr. Cees Veerman, *Rapport Veerman – Differentiëren in drievoud*, april 2010, blz. 29
- Vereniging van Universiteiten (VSNU), *Trendrapportage 2000 – 2020*, mei 2012, blz. 9
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, *Memorie van Toelichting begrotingsstaten ministerie van ocw, vergaderjaar 2008/2009*, blz. 41
- Kamerstuk 33519, *Wijziging WHW door de Wet Kwaliteit in Verscheidenheid*, 25 maart 2013
- Onderzoek Higher Education, *Do honors students have more potential for excellence in their professional lives?*, 2011
<<http://link.springer.com/article/10.1007/s10734-011-9478-z#!>>
- Discussie LinkedIn, *Hoger collegegeld voor excellente studenten*, november 2013
<http://www.linkedin.com/groups/Honours-Community-4708471?home=&gid=4708471&trk=anet_ug_hm&goback=%2Egmp_4708471>
- Persbericht Ministerie van OCW, *Experiment met beperkte collegegelddifferentiatie excellentietrajecten*, 15 november 2013
<<http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/11/15/experiment-met-beperkte-collegegelddifferentiatie-excellentietrajecten.html>>